ნიუ ვიჟენ უნივერსიტეტი
იურიდიული ეთიკის
მიმართულება

ეთიკის კომისიის N003/19[1] რეკომენდაციის მოკლე მიმოხილვა

სალომე აბულაძე (სტუდენტი)

1. შეკითხვა

2017 წლის 7 მაისს ადვოკატმა „გ"-მ მიმართა ეთიკის კომისიას შემდეგი შეკითხვით: მის კლიენტს (შემდგომში „ც") თავის ყოფილ მეუღლესთან აქვს დავა სასამართლოში, ბავშვის ნახვასა და მასთან ურთიერთობასთან დაკავშირებით. სასამართლომ მეუღლეებს დაავალა ფსიქო-კონსულტირება, ამასთან, აუცილებელი იყო მეუღლეებს ერთ ფსიქოლოგთან გაევლოთ კონსულტირება. გარკვეული პერიოდი „ც" დადიოდა ამ ცენტრში, იღებდა რჩევებს, ასევე გადიოდა თერაპიას. „ცენტრის" ადვოკატი „ც"-სთან შეხვედრებს ესწრებოდა და ისმენდა ყველა დეტალს დავის საკითხზე, რამოდენიმე კვირის შემდეგ კი სასამართლო სხდომაზე წარსდგა, როგორც „ც"-ს ყოფილი მეუღლის ადვოკატი. სასამართლო სხდომაზე ადვოკატმა „გ"-მ, როგორც „ც"-ს წარმომადგენელმა დააყენა შუამდგომლობა ადვოკატის აცილებაზე, თუმცა სასამართლომ აღნიშნა, რომ კანონმდებლობა არ ითვალისწინებს ადვოკატის აცილებას და აღნიშნულზე ვერ იმსჯელებდა. სასამართლო სხდომა გადაიდო, თუმცა არსებობს საფრთხე, რომ შემდეგ სხდომაზე იგივე ადვოკატი გამოცხადდეს სასამართლო სხდომაზე და მიაყენოს ზიანი „ც"-ს. შესაბამისად, როგორ უნდა შეფასდეს „ცენტრის" ადვოკატის ქმედება და როგორ უნდა მოიქცეს ადვოკატი „გ" და კლიენტი „ც" .

2. ანალიზი

მოცემულ შემთხვევაში, ცენტრის ადვოკატი ასრულებდა სამსახურეობრივ მოვალეობას კლიენტ „ც"-სთვის კონსულტაციის მიღებისას და ექიმთან ვიზიტებზე დასწრებისას, იღებდა „ც"-ს საქმესთან დაკავშირებულ ინფორმაციას. შესაბამისად, ადვოკატს წარმოეშვა პროფესიული პასუხისმგებლობა ემოქმედა ეთიკური ვალდებულებების ფარგლებში, მათ შორის თავი აერიდებინა ინტერესთა კონფლიქტისგან და დაეცვა კონფიდენციალობის პრინციპი. მით უფრო, რომ ის როგორც თანამშრომელი წარმოადგენდა, რა სამედიცინო ცენტრს და შესაბამისად, როგორც სამედიცინო მომსახურების გამწევი ვალდებული იყო პაციენტის შესახებ მის ხელთ არსებული ინფორმაციის კონფიდენციალობა დაეცვა.

ცენტრის ადვოკატი, რომელიც „ც"-ს უწევდა კონსულტაციას, სასამართლო სხდომაზე წარმომადგენლად „ც"-ს წინააღმდეგ გამოვიდა, შესაბამისად, მან იმოქმედა ამავე საქმეში მოწინააღმდეგე მხარის სასარგებლოდ. ურთიერთსაწინააღმდეგო ინტერესების მქონე პირთა ერთდროულად წარმოდგენამ წარმოქმნა ინტერესთა კონფლიქტი, რამაც თავისთავად, საფრთხე შეუქმნა კლიენტ „ც"-ს კონფიდენციალურ ინფორმაციის გამჟღავნებას. ამავდროულად, ადვოკატს, რომელიც არამხოლოდ ადვოკატის სტატუსითაა მოცემულ საქმეში ჩართული, ის წარმოადგენს ფსიქოკონსულტირების ცენტრს - იმოქმედა კანონსაწინააღმდეგოდ, კერძოდ, დაარღვია „პაციენტთა უფლებების" შესახებ კანონის 27-ე მუხლი. კანონის საწინააღმდეგოდ მოქმედება წარმოადგენს ეთიკური ვალდებულების დარღვევას. შესაბამისად, მოცემულ შემთხვევაში, ინტერესთა კონფლიქტის დაუშვებლობის დარღვევასთან ერთად ადვოკატი დაარღვევს კანონიერების პრინციპს, იმ შემთხვევაში, თუ ის დაიცავს კლიენტ „ც"-ს მოწინააღმდეგე მხარეს -

[1] იხ. ეთიკის კომისიის 2019 წლის 18 ივნისის რეკომენდაცია: https://www.gba.ge/pdf/5d2c6a06499ca.pdf/rekomendacia%20003.19%20gacemis%20tarigi%2018.06.19.pdf

„ც“-სგან მიღებული ინფორმაციის გამოყენებით და ის, როგორც მისი დამსაქმებლის პაციენტის კონფიდენციალურ ინფორმაციას ხელყოფს. შედეგად, ასეთი ხელყოფის ან ხელყოფის საფრთხის გარეშე, ის ვერ დაიცავს სრულად მეორე მხარის ინტერესებს.

კომისია ასევე ყურადღებას ამახვილებს ადვოკატის მიერ მოცემულ საქმეში ჩართვის თავისებურებაზე. კერძოდ, ადვოკატს არამხოლოდ, როგორც დასაქმებულ პირს აკისრია სამსახურეობრივი ვალდებულება იმოქმედოს კანონის შესაბამისად, არამედ, საქმის სასამართლოში განხილვიდან გამომდინარე, მას, როგორც პროცესის მონაწილეს გააჩნია განსაკუთრებული სტატუსი. ის სწორედ, სასამართლოს მითითების საფუძველზე (და არა კლიენტთა არჩევანის შესაბამისად) ჩაერთო ამ დავაში, როგორც ადვოკატი. კერძოდ, სასამართლოს მითითებიდან გამომდინარე, ერთ სამედიცინო დაწესებულებას დაევალა მხარეთა ფსიქო-კონსულტირება, რაც სასამართლო დავის გადაწყვეტისთვის იყო მნიშვნელოვანი. შესაბამისად, სამედიცინო ცენტრის დასკვნა მოცემული საქმისთვის შესაძლოა, წარმოადგენდა საექსპერტო დაწესებულების დასვკნას (ეს არის დაშვება, რადგან არ არის ცნობილი სასამართლოს განჩინება). აქედან გამომდიანრე, იმ შემთხვევაში, თუ ადვოკატმა, როგორც საექსპერტო დაწესებულების წარმომადგენელმა ჩაატარა სამედიცინო გამოკვლევა, მასზე გავრცელდება კანონით დადგენილი აკრძალვა - „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 8.3 მუხლი და არ უნდა იქნეს დაშვებული პროცესზე ადვოკატად.

3. დასკვნა

ადვოკატს, გააჩნია კონფიდენციალობის დაცვის ვალდებულება ცენტრის მიმართ. თავის მხრივ, ცენტრი არის სამედიცინო მომსახურების გამწევი და ვალდებულია დაიცვას პაციენტის უფლებები (პაციენტის შესახებ მის ხელთ არსებული ინფორმაცია). შედეგად, თუ ცენტრის ადვოკატი ამავე სამედიცინო დაწესებულების მომხმარებელ „ც“-ს სასამართლოს დავალების შესაბამისად, გაუწევს კონსულტაციას, ის ვალდებულია არ გათქვას მისგან, როგორც კლიენტისგან მიღებული ინფორმაცია და იმავე საქმეზე სასამართლოში „ც“-ს წინააღმდეგ არ უნდა წარმოადგინოს მეორე მხარის ინტერესები კონფიდენციალური ინფორმაციის გამოყენებით, რადგან მხარეთა ინტერესები ერთმანეთს უპირისპირდება. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ადვოკატი დაარღვევს ინტერესთა კონფლიქტის დაუშვებლობის პრინციპსა და კანონიერების პრინციპს.